

1. Kulturell reproduksjon og fornuftig offentlig samtale under press

- Vitenskapelig analfabetisme. Deformert offentlig mening.
- Matematikkferdigheter i norsk skole. Fallende tendens.
- Rasjonaliteten i det offentlige ordskifte.

2. Vitenskap: idealtypiske offentlighet og ytringskultur

- Offentligheter og ytringsfrihet. Kort historie.
- Vitenskapene som idealtypiske offentligheter: 1) Ytrings-frihet og plikt. 2) Svarplikt. 3) Vitenskapelig ydmykhet. 4) Vesentlighet.
- 1) Vitenskapelige offentligheter er ikke maktfrie eller moralfrie prosjekter. 2) Individuell og institusjonell moral. – Sudbøsaken og institusjonsmoralsk systemsvikt.

3. Demokratisk offentlighet og dens institusjonelle infrastruktur

- Indre forbindelse mellom vitenskapelig og demokratisk kultur. Det legitime, demokratiske maktkretsløp (offentlig mening/ sivilsamfunnet, folkevalgte organer, forvaltningens iverksetting).
- Kulturelle- og demokratiske offentligheter: 1) Ytrings-frihet og – plikt; holde seg informert. 2) Svarplikt, diskusjon og "Sandhedsøgen". 3) Demokratisk ydmykhet. 4) Vesentlige spørsmål.
- Arne Næss. Saklighetslære og demokratisk kommunikasjonsetikk. - Skinn(u)enighet. - Sammenkoplingen av erkjennelsesteori og etisk teori.

4. Forskningsformidling: begreps-forvirring og -pervertering

- "Forskningsformidling er å kommunisere innsikter, arbeidsmåter og holdninger (vitenskapens ethos) fra spesialiserte forskningsfelt til personer utenfor feltet ("popularisering"), inklusive bidrag til samfunnsdebatter med vitenskapsbasert argumentasjon" (NESH – retningslinje 42).
- Terminologisk forvirring og begrepsforvirring. "Forskningsformidling" som forskning, undervisning, ekspertvirksomhet (som terapi), kommersialisering (verdiskaping) og PR (omdømmearbeid).
- Fem former for faglig virksomhet: forskning, studier, forskningsformidling (for kultur- og samfunnsborgere), ekspertvirksomhet (som legen og sykepleieren, til beste for alle slags brukere – forbrukere og klienter) og institusjonsforvaltning (som faglig ledelse og PR).

5. Institusjonelle utfordringer

- Grunnlovens ytringsfrihetsparagraf, 6. ledd: "Det paaligger Statens Myndigheter at lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale". – Staten som moralsk fellesskap.
- Manglende koplinger til §100 i utredninger om forskningsformidling (som UHR) og den dannende og demokratiske rolle som høyere utdanning skal ha (Stjernøutvalget). NESH som unntak (se retningslinje 44).

Noen henvisninger til litteratur

- Bourdieu, P. (1998): *Om fjernsynet*. Gyldendal.
- Dahl, R. A. (1989): *Democracy and Its Critics*. Yale University Press.
- Engelstad/Grenness/Kalleberg/Malnes (2005): *Introduksjon til samfunnsfag*. Gyldendal Akademisk, 2005.
- Habermas, J. (1999/1990): "Borgerlig offentlighet – i tilbakeblikk", s. 79-112 i *Kraften i de bedre argumenter*. Oslo: Gyldendal.
- Habermas, J. (2009): "Political Communication in Media Society: Does Democracy still have an Epistemic Dimension?", pp. 138-183 in *Europe. The Faltering Project*. Cambridge: Polity Press.
- Kalleberg, R. (2006): "Forskningsformidling for meningsdannelse eller verdiskapning?", kronikk i *Morgenbladet* 10.nov. 2006.
- Kalleberg, R. (2009): "Can normative disputes be settled rationally?" In Cherkaoui, M. and Hamilton, P. eds. *Raymond Boudon. A Life in Sociology*. Oxford, UK: The Bardwell Press. Vol. 2, pp. 251-269.
- Kalleberg, R. (2010) "The Ethos of Science and the Ethos of Democracy", pp. 246-284 in C. Calhoun ed., *Robert K. Merton. Social Theory and Sociology of Science*. New York: Columbia University Press.
- Kalleberg, R. (2010): "The cultural and democratic tasks of universities", in T. Halvorsen & A. Nyhagen eds. (2010): *Academic identities - academic challenges? American and European reflections on the transformation of higher education and research*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.
- Merton, R. (1973): *The Sociology of Science*. New York: The Free Press.
- NESH (2006): *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*. Oslo: Forskningsetiske komiteer.
- Norsk Matematikkråd (2007): *NMRs undersøkelse 2007*.
- NOU (1999: 27): "Ytringsfrihed bør finde sted". *Forslag til ny Grunnlov §100*.
- NOU (2008: 3): *Sett under ett. Ny struktur i høyere utdanning*. (Stjernøutvalget).
- Næss, A. (1982): *En del elementære logiske emner*. 11. Utgave.
- Olsen, J. P. (1988): "Administrative Reform and Theories of Organization", s. 233-254., Campbell & Peters eds., *Organizing Governance, Governing Organizations*. Pittsburgh.
- Slagstad, R. (1998): *De nasjonale strateger*. Pax forlag.